

Gyvenimas buvo toks (6)

Nuostabių žmonių draugija

Prisipažinsiu, jog niekad nemėgau šventinių pobūvių, ypač sveikinimų ir linkėjimų jų metu. Linkima laimės, sveikatos, pinigų... Niekas neišsipildo. Vienas kvailiausių palinkėjimų, kokį esu girdėjęs: „Draugų, kaip tu pats!“ Sunku būtų su būriu tokių, kaip aš pats. O dar prisigerti linkint sveikatos...

Ričardas JAKUTIS

Bet tokie pobūviai mano jaunystės laikais buvo populiarūs. Su kuo daugiau svečių. Mano galva, kad žmonės galėtų normaliai bendrauti, prie stalo turi sėdėti ne daugiau kaip 12 asmenų. Paskutinė vakarienė – etalonas. Jėzus, be abejo, buvo puikus gyvenimo psichologas.

Apie švediškus stalus niekas nežinojo ir nebūtų supratus, kad galima valgyti ir gerti stovint, todėl prie stalo pasitaikydavo visokiausių kaimynų, su kuriais, deja, turėdavai praleisti visą vakarą ir net dalį nakties. Populiariausias žodelis, kurį girdėdavai, būdavo „nu!“ ir išgėrusių lietuvių diskusijos, kad rusai daug geria. Nuo tada supratau draugijos reikšmę.

Tiesa, susibūrimuose buvo ieškoma įvairovių, bet ne visada

pavykdavo. Kad ir vestuvėse. Nė vienos vestuvės neapsieidavo be piršlio korimo. Tai, regis, iš laikų prieš tūkstantmetį, kai nužudėme šventą Brunoną. Tuo, žinia, Lietuvos vardas buvo įrašytas pasaulio istorijon.

Kai buvau mažas, vienos vestuvėse piršlio korimas buvo labai išgąsdinęs. Tai buvo geras dėdė, nes visus vaikus dosniai apipylė saldainiais. Ir štai jį visi vestuvininkai, vieno jų rankose virvė, vaikosi po sodą pakarti, o tai nebuvo slepiama ir nuo vaikų – kars piršlį, drebėkit iš baimės. Skuodžia vaikų pamiltas piršlys tarp obelų – paklaikusiomis akimis ir baimės iškreiptu veidu...

Šiek tiek rečiau vykdavo svočios iš vestuvių išgabenimas ir paskandinimas. Girdi, jei bus pakartas piršlys, nereikalinga ir svočia. Per minėtas vestuves šios vestuvių apeigos buvo atsisakyta, o be reikalo, nes juk patrauklus vaizdelis – svočios įmetimas į kokią nors kūdrą.

Anuometės partijos vadovai suko galvas, kuo pakeisti bažnyčias, nes labai daug porų po metrikacijų skyrių ten užsukdavo. Nešiojami per tiltus irgi nebuvo propaguojami, nes ir tai, girdi, prietaras. Sugalvota raginti jaunuosius padėti gėlių prie Lenino ar žuvusio kario paminklų. Tik nuo bažnyčių jaunųjų poras tai nelabai atgrasė. Netgi gavosi savotiškas trikampis: metrikacijos skyrius, bažnyčia ir...

1973 metai.

Lenino paminklas.

Mama ir tėtis nemėgo lankytis svečiuose ar svečius priiminėti. Nemėgau nė aš. Šeimoje vadovavomės marsiečių posakiu: „Nelauktas svečias blogiau už Gagariną“. Ypač nuobodus būdavo nuotraukų albumų vartymas. Supratau, kad kuo nemielesni svečiai, tuo reikia ištraukti daugiau albumų, pasakojant apie visus nuotraukose stovinčius, sėdinčius ar tupinčius. Ties trečiuoju ar ketvirtuoju albumu svečiai prisimindavo apie neatidėliotinus reikalus namuose.

Dėl alkoholio – tai iškart supratau, jog pirmoji taurelė praplečia kraujagysles, visos kitos – akiratį. Nežiūrint to, kad alkoholis – tai cinko, mangano, kalio ir daugelio B grupės vitaminų šaltinis, tėvai buvo veik visiškai negeriantys. Nuo alkoholio atbaidė ir Šiauliuose nugirsta istorija. Netvirtinu, kad ji tikra, tik gerai prisimenu pasakojimą, kaip tais sovietiniais metais tada dar milicininkai vieną šiaulietį vežė į Naująją Vilnią priverstinau gydyti nuo alkoholizmo. Vairuotojas vairuoja, automobi-

lis rieda, vežamasis snaudžia, o ką veikti tiems dviem milicininkams? Nuobodu. Nusipirko jie butelį degtinės, išgėrė. Narkologinės ligoninės gydytojų būta griežtų – paguldė ir pacientą, ir abu milicininkus, o į Šiaulius grįžti paleido tik automobilį su vairuotoju.

Išgėrinėti pradėjau studentavimo metais, ieškodamas bohemiškų nuotykių. Buvo mada naktimis lankytis muziejuose. Tuomet naktį muziejuose budėdavo sargai. Kaune dažniausiai rinkdavomės po Soboru. Priešingoje Laisvės alėjos pusėje prie Soboro sienos buvo keletas laiptelių žemyn, keli maži langeliai ir durys. Pasibeldavai, sargas įleisdavo ir atsidurdavai nuostabių žmonių draugijoje.

Vilniuje tokia vieta buvo Šv. Kazimiero bažnyčia, tuomet – ateizmo muziejus. Sargaudavo ten dažniausiai lenkai ar rusai. Norint patekti vidun, reikėjo žinoti slaptažodį. Pabeldi, sargas klausia: „Kto?“, atsakymas turėdavo būti: „Ch... v palto“ (pirmas žodis nelabai gražus, jei rusiškai, tai iš trijų rusiškų raidžių).

Gėrimas tuose susiejimuose nebuvo svarbiausia. Poetai paskaitydavo naujausių savo eilėraščių, vykdavo diskusijos apie teatrą, kiną, aplankytas parodas, koncertus... Kai kada pasiginčydavome pasakodavome linksmas istorijas. Kartą ėmėme lenktyniauti pasakojimais, kas iš ko gėres. Pasirodo, iš ko tik negerta. Laimėjo muzikologas Liudas Šaltenis, gėres iš solistės Džildos Mažeikaitės. Tikiuosi, kad tas batas buvo ištrauktas iš koncertinio krepšelio, o ne numautas nuo dainininkės kojos.

Anų dienų prisiminimai netikėtai atgimė neseniai į rankas pakliuvus senam miesto laikraščiui. Laikraštis kažkuo buvęs apipiltas, net mėnuo ir diena išsityrė. Jžiūrėjau tik metus – 1972. Iškar pamačiau Auksės Vasaitytės (ka prisiminate šią šiaulietę poetę?) eilėraščių:

*Net nesurankiojės šukių,
Viską užsėjai žole.
Ir pamačiau aš, kad sage
Liko sudužus žalia.
Užmirštą vasaros šaką
Tyliai kartosi aide.*

Veikia pabėgimo kambarys „Svečiuose pas filosofą Stasį Šalkauskį“

Minint filosofo, pedagogo, profesoriaus Stasio Šalkauskio 136-ąsias gimimo metines, visą gegužės mėnesį Šiauliu apskrityties Povilo Višinskio viešojoje bibliotekoje veikia pabėgimo kambarys „Svečiuose pas filosofą Stasį Šalkauskį“.

Pabėgimo kambaryje galima išbandyti jėgas ir loginį mąstymą bei geriau susipažinti su S. Šalkauskio (1886–1941) asmenybe.

Rekomenduojama, kad komandoje būtų 2–6 asmenys.

Dalyvių amžius – nuo 13 metų.

S. Šalkauskio gimtadienis bus minimas gegužės 16 dieną. Šiauliuose kas dvejuose metus už tautos kultūros, meno, filosofinės ir pedagoginės minties įprasminimą ir plėtojimą skiriama S. Šalkauskio premija. 2020 metais Stasio Šalkauskio premijos laureatu tapo Šiauliu vyskupas Eugenijus Bartulis.

„Šiaulių krašto“ inf.

2022 05 14
19–24 val.
EUROPOS MUZIEJŲ NAKTIS
THE EUROPEAN NIGHT OF MUSEUMS

Organizatorius
ŠIAULIŲ „AUŠROS“ MUZIEJUS

Rėmėjas
ICOM
EUROPOS MUZIEJŲ NAKTIS

Programa – www.naktismuziejuje.lt

Muziejų naktis Šiauliuose

Interaktyvus maršrutas „Izitravel“ programėlėje

CERO TUOKLO DOZE

PROFESIONALUS IMPROVIZACIJŲ ŠOU

06 03

PALANGOS KONCERTŲ SALĖ

bilietai 15

zip

Vakarų ekspresas